

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Філософський факультет
Кафедра логіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник директора
з науково-педагогічної роботи
Юлія ПИСЬМЕННА
« 24 » 06 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЕРИСТИКА
для здобувачів освіти

галузь знань 16 «Хімічна та біоінженерія»
спеціальність 162 «Біотехнології та біоінженерія»
освітній ступінь «Бакалавр»
освітня програма «Біотехнологія»
вид дисципліни вибіркова

Форма здобуття освіти денна
Навчальний рік 2025/2026
Семестр 8
Кількість кредитів ECTS 3
Мова викладання, навчання та оцінювання українська
Форма заключного контролю залік

Викладач: доктор філософських наук Колотілова Н.А.

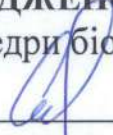
Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» _____ 20__ р.
на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» _____ 20__ р.

КИЇВ – 2025

Розробник: Колотілова Наталія Андріївна, доктор філософських наук, доцент кафедри логіки

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри біохімії

Олексій САВЧУК

Протокол № 32 від «28» травня 2025 року

Схвалено науково-методичною комісією

ННЦ «Інститут біології та медицини»

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Протокол № 9 від «24» червня 2025 р.

Голова науково-методичної комісії

Тетяна ШЕВЧЕНКО

«24» червня 2025 р.

1. Мета дисципліни – забезпечення стійкої системи знань з теорії еристики, що сприятиме вдосконаленню навичок аналізу та побудови аргументації, проведенню суперечок різних типів.

2. Вимоги до вибору навчальної дисципліни:

1. До початку вивчення цього курсу студенти мають **знати** основні етапи та характеристики історико-культурного процесу; основні методи наукових досліджень.
2. **Вміти** збирати та інтерпретувати інформацію для побудови аргументацій, будувати міркування, робити раціональні висновки з наявної інформації.
3. **Володіти елементарними навичками** роботи з фаховою літературою, управління інформацією, критичного ставлення до подій та явищ.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Дисципліна «Еристика» належить до переліку дисциплін вільного вибору студента та викладається у 8 семестрі бакалаврату. Навчальна дисципліна знайомить студентів з предметом та історією еристики, видами суперечок, складниками аргументації. Розглядаються форма, схема та структура аргументації. Визначаються правила, помилки та прийоми впливу щодо точки зору, аргументів та процедури суперечки.

4. Завдання (навчальні цілі):

- 1) сформувані уявлення про предмет еристики, види суперечок, критичну дискусію як ідеальну модель суперечки;
- 2) сформувані уявлення про аргументацію, її складники, види аргументації за формою, схемою та структурою;
- 3) сформувані уявлення про правила, помилки та прийоми впливу стосовно складників аргументації та процедури суперечки;
- 4) сформувані навички аналізу текстів аргументативного характеру на предмет встановлення складників аргументації, дотримання правил та виявлення помилок;
- 5) сформувані навички побудови та презентації аргументації на захист власної точки зору та критики позицій інших учасників суперечки.

Згідно вимог Стандарту вищої освіти України (перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, галузь знань 16 «Хімічна та біоінженерія», спеціальність 162 «Біотехнології та біоінженерія») дисципліна забезпечує набуття студентами таких *компетентностей*:

інтегральної:

здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов у біотехнології та біоінженерії, або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів біотехнології та біоінженерії.

загальних:

ЗК01. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК02. Здатність до письмової та усної комунікації українською мовою (професійного спрямування).

ЗК04. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК05. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
	Знати:			
1.1	предмет та історію еристики, види суперечок	Лекція, семінарські заняття	Усна відповідь, підсумкова контрольна робота	5
1.2	складники аргументації	Лекція, семінарські заняття	Експрес- тестування, письмові завдання, підсумкова контрольна робота	10
1.3	види аргументації за формою, схемою та структурою	Лекція, семінарські заняття	Експрес- тестування, письмові завдання, підсумкова контрольна робота	10
1.4	правила та помилки в суперечках	Лекція, семінарські заняття	Конспект навчального матеріалу, експрес- тестування, підсумкова контрольна робота	10
1.5	прийоми впливу в суперечках	Лекція, семінарські заняття	Експрес- тестування, підсумкова контрольна робота	5

	Вміти:			
2.1	аналізувати аргументацію в текстах з точки зору схеми та структури	Семінарські заняття, самостійна робота	Презентація самостійної роботи № 1	10
2.2	будувати аргументацію для обґрунтування власних тез	Семінарські заняття, самостійна робота	Презентація самостійної роботи № 2, підсумкова контрольна робота	10
2.3	будувати критику інших відомих положень з певної теми	Семінарські заняття, самостійна робота	Презентація самостійної роботи № 2, підсумкова контрольна робота	10
2.4	аналізувати суперечки на предмет дотримання правил, наявних помилок та прийомів впливу	Семінарські заняття, самостійна робота	Усні відповіді	10
	Комунікація:			
3.1	демонструвати здатність до вільної комунікації мовою навчання	Семінарські заняття, самостійна робота	Усні відповіді	5
3.2	грамотно презентувати свою позицію стосовно обговорюваної теми	Семінарські заняття, самостійна робота	Усні відповіді	10
3.3	брати участь у фахових дискусіях у процесі аудиторної роботи	Семінарські заняття, самостійна робота	Усні відповіді	5

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

[illegible]

7. Схема формування оцінки

7.1. Форми оцінювання студентів:

- поточне оцінювання:

1. Усні відповіді – РН 1.1, 2.4, 3.1-3.3 – 10 балів/ 5 балів
2. Експрес-тестування – РН 1.2-1.5 – 10 балів/ 5 балів
3. Конспект навчального матеріалу – РН 1.4 – 10 балів/ 5 балів
4. Письмові завдання – РН 1.2-1.3 – 10 балів/ 5 балів
5. Презентація самостійної роботи № 1 – РН 2.1 – 10 балів/ 5 балів
6. Презентація самостійної роботи № 2 – РН 2.2-2.3 – 10 балів/ 5 балів
7. Підсумкова контрольна робота – РН 1.1-1.5, 2.2-2.3 – 40 балів/ 20 балів.

- семестрове оцінювання: у формі заліку

Підсумкова оцінка з освітнього компонента, підсумковою формою контролю за яким встановлено залік, визначається як сума оцінок (балів) за всіма успішно оціненими результатами навчання. Оцінки нижче мінімального порогового рівня до підсумкової оцінки не додаються.

Обов'язковим для отримання позитивної підсумкової оцінки (60 балів і вище та «зараховано») є успішне виконання всіх форм оцінювання (по кожній не менше 50% від максимально можливої кількості балів). Перескладання семестрового контролю з метою покращення позитивної оцінки не допускається.

7.2. Організація оцінювання:

Оцінювання усних відповідей, експрес-тестування, письмових завдань проводиться упродовж семестру під час лекційних та семінарських занять. Оцінювання конспекту навчального матеріалу проводиться після теми 2. Оцінювання презентації самостійної роботи № 1 проводиться після теми 3, презентації самостійної роботи № 2 – після теми 6. Підсумкова контрольна робота проводиться наприкінці семестру. Обов'язковим для отримання позитивної підсумкової оцінки є виконання презентації самостійних робіт, підготування конспекту навчального матеріалу і написання підсумкової контрольної роботи.

7.3. Шкала відповідності оцінок:

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план

№	НАЗВА ТЕМИ	Кількість годин			
		Лекції	Семінарські заняття	Консультації	Самостійна робота
1.	Тема 1. Предмет еристики	2			
2.	Предмет та історія еристики		2		
3.	Тема 2. Форма аргументації	2			
4.	Правило логічності (конспект)				10
5.	Тема 3. Схема та структура аргументації	2			
6.	Аналіз аргументативного тексту				20
7.	Презентація самостійної роботи № 1		6		
8.	Тема 4. Правила, типові помилки та прийоми впливу щодо точки зору в суперечках	2			
9.	Тема 5. Правила, типові помилки та прийоми впливу щодо аргументів у суперечках	2			
10.	Тема 6. Правила, типові помилки та прийоми впливу щодо процедури суперечки	2			
11.	Підготовка аргументативного тексту				30
12.	Презентація самостійної роботи № 2		6		
13.	Консультація			2	
14.	Підсумкова контрольна робота	2			
	Всього	14	14	2	60

Загальний обсяг – 90 год., у тому числі:

Лекцій – **14** год.,

Семінарських занять – **14** год.,

Консультації – **2** год.,

Самостійна робота – **60** год.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основні:

1. Конверський А.Є. Критичне мислення. 2-ге вид. перероб. та доп. – К.: Центр учбової літератури, 2020.
2. Колотілова Н.А. Риторика. – К.: Центр учбової літератури, 2007.
3. Хоменко І.В. Еристика. – К.: Центр учбової літератури, 2008.

Додаткові:

1. Колотілова Н.А. Логіка і риторика: ретроспектива взаємозв'язку. – К.: Центр учбової літератури, 2019.
2. Колотілова Н.А. Логіка і риторика в дослідженнях аргументативної проблематики початку ХХІ ст. *Гілея: науковий вісник*. 2019. Вип.142 (№ 3). Ч. 2. Філософські науки. С.69-72.
3. Комаха Л.Г., Колотілова Н.А. Особливості розвитку логіки початку ХХ та ХХІ ст. *Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Філософія. Культурологія*, 2021, Вип. 2 (34), с.14-19.
4. Комаха Л.Г. Логічні засади аргументації у філософському знанні. – К.: Центр учбової літератури, 2015.
5. Крикун В.Ю. Риторика. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2019.
6. Щербина О.Ю. Логіка та юридична аргументація. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2013.
7. Argumentation. <https://www.springer.com/journal/10503>
8. Bench-Capon T. and Dunne P. eds. Argumentation in Artificial Intelligence. *Artificial Intelligence. Special Issue*. 2007. Vol. 171. №10-15. <https://www.sciencedirect.com/journal/artificial-intelligence/vol/171/issue/10-15>
9. Eemeren F.H. van, Grootendorst R. A Systematic Theory of Argumentation. – Cambridge University Press, 2004.
10. Eemeren F.H. van ed. Crucial Concepts in Argumentation Theory. Amsterdam University Press, 2001.
11. Freeley A.J., Steinberg D.L. Argumentation and Debate: Critical Thinking for Reasoned Decision Making. 12th ed. Wadsworth Cengage Learning, 2009.
12. Groarke L. (2021) Informal Logic. In: Stanford Encyclopedia of Philosophy. <http://plato.stanford.edu/entries/logic-informal/>
13. Handbook of Argumentation Theory. Springer Science + Business Media Dordrecht, 2014.
14. Hitchcock D. (2018) Critical Thinking. In: Stanford Encyclopedia of Philosophy. <https://plato.stanford.edu/entries/critical-thinking/>
15. Hitchcock D. On Reasoning and Argument. Essays in Informal Logic and Critical Thinking. Springer, 2017.
16. Hughes W., Lavery J. Critical Thinking: An Introduction to Basic Skills. 4th ed. Broadview Press Ltd, 2004.
17. Informal Logic. https://informallogic.ca/index.php/informal_logic
18. Sinnott-Armstrong W. and Fogelin R. Understanding Arguments: An Introduction to Informal Logic. 9th ed. Cengage Learning, 2015.
19. Stede M. and Schneider J. Argumentation Mining. Morgan & Claypool Publishers, 2019.
20. Walton D. Informal Logic: A Pragmatic Approach. 2nd ed. Cambridge University Press, 2008.